

МЕДІАЗАСОБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

by Prof. Yu.D. Boichuk]. Kharkiv: Published by S.G. Rozhko, pp. 114–119. [in Ukrainian].

3. Kontseptsiiia “Nova ukrainska shkola” [The “New Ukrainian School” Concept]. URL: <https://mon.gov.ua/sto-rage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainskashkola-compressed.pdf>. [in Ukrainian].

4. Maksymenko, S.D. (2020). *Psykhologhiia osobystosti* [Personality Psychology]. Kyiv: KMM, 296 p. [in Ukrainian].

5. Pometun, O.I. & Pyrozhenko, L.V. (2020). *Interaktyvni tekhnologii navchannia: teoriia, praktyka, dosvid* [Interactive Learning Technologies: Theory, Practice, Experience]. Kyiv : A.P.N., 136 p. [in Ukrainian].

6. Savchenko, O.Ya. (2021). *Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti* [The Competence-Based Approach in Modern Education]. Kyiv: Pedagogical Thought, 112 p. [in Ukrainian].

7. Costlow, L., Herforth, A. & Sulser, T. (2024). Global analysis reveals persistent shortfalls and regional differences in availability of foods needed for health. *Global Food Security*, Vol. 44, pp. 1–9. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.gfs.2024.100825>. [in English].

8. Griban, G., Myroshnychenko, M., Tkachenko, P. et al. (2021). Psychological and pedagogical determinants of students’ healthy lifestyle formation by means of health and fitness activities. *Wiadomosci Lekarskie*, Vol. 74(5), pp. 1074–1078. [in English].

9. Kovalchuk, H., Lupak, O. & Denolf, A.-M. (2017). Usage of training activity on purpose to preventive measures of cardiovascular diseases among students youth. *Human health: realities and prospects* : monographic series. Volume 2. “Healts and Environment”, edited by Nadiya Skotna. Drohobych : Posvit, pp. 378–391. [in English].

10. Pérez-Rodrigo, C. & Aranceta-Bartrina, J. (2022). School-based nutrition education: lessons learned and new perspectives. *Public Health Nutrition*, Vol. 25(4), pp. 890–898. [in English].

11. World Health Organization. Healthy diet. URL: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/healthy-diet>. [in English].

Стаття надійшла до редакції: 20.03.2026

Прийнято до друку: 18.05.2026

Опубліковано: 29.05.2026

УДК 373.3.015.31:004.738.5

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.354240>

Наталія Семеній, кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри початкової освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0095-8449>

Зінаїда Лещенко, магістр
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7479-4269>

МЕДІАЗАСОБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті висвітлено роль медіазасобів як ефективних інструментів у формуванні творчої активності учнів початкової школи. Розкрито особливості їхнього впливу на розвиток критичного мислення, уяви та комунікативних навичок молодших школярів. Проаналізовано наукові підходи до визначення термінів “медіаосвіта” та “медіазасіб”, а також окреслено психолого-педагогічні умови ефективного використання медіа в навчальному процесі. Наведено приклади завдань і методів, які сприяють активізації творчого потенціалу учнів через створення власних медіапродуктів. Виявлено, що сучасне навчальне середовище дедалі більше спрямовується на системну інтеграцію медіазасобів у початкову освіту для заохочення творчого мислення молодших школярів.

Ключові слова: креативність; медіаосвіта; медіазасоби; творча активність; молодший шкільний вік.

Табл. 1. Літ. 12.

Nataliya Semenii, Ph.D. (Pedagogy),
Senior Lecturer of the Primary Education Department,
Kyiv Borys Hrinchenko Metropolitan University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0095-8449>

Zinaida Leshchenko, Master’s Student,
Kyiv Borys Hrinchenko Metropolitan University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7479-4269>

MEDIA AS A TOOL FOR FORMING CREATIVE ACTIVITY OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS

The article considers media as an effective tool for developing creative activity in primary school pupils. It reveals the peculiarities of their influence on the development of critical thinking, imagination, and communication skills in younger schoolchildren. Scientific approaches to defining the concepts of “media education” and “media tools” are analysed, and the

psychological and pedagogical conditions for the effective use of media in the educational process are outlined. Examples of tasks and methods that promote the development of creative activity through the creation of one's own media products are given. It has been found that the modern educational environment is increasingly focused on the systematic integration of media tools into primary education to stimulate creative thinking in younger schoolchildren.

Based on the scientific literature, the essence of the concepts of "media education" and "media means" was determined. The article outlines the tasks and directions of media education in primary school, aimed at the formation of media literacy. Media education is growing as a process of preparing students for a critical perception of information, distinguishing facts, and creative use of media products. Difficulties in the implementation of media tools are identified, and recommendations are given for overcoming them, which contribute to improving attention, originality, flexibility, creativity, motivation, and independence.

Forms and methods of organizing media classes are described, aimed at developing critical thinking, the ability to analyze, justify one's position, create simple media, but also at forming teamwork and independent work skills.

Examples of creative media tasks have been developed, such as the project "What is food for a person", the exercise "Daily routine", the comic "Take care of your skin", and the word cloud "Human body".

Keywords: *creativity; media education; media; creative activity; junior school students.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток української освіти характеризується активним впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій та розширенням медіапростору, який впливає на формування особистості дитини. Зважаючи на швидку еволюцію соціальних мереж і їхній вплив на людську свідомість, виникає необхідність у підготовці дітей, які здатні критично оцінювати інформацію мас-медіа, перевіряти її достовірність і аналізувати зміст. Медіа мають потужний вплив на свідомість, поведінку та емоції аудиторії завдяки багатогранному впливу на сенсорні системи людини. Це дозволяє їм стати дієвим інструментом у формуванні історичної, культурної та соціальної самосвідомості.

В умовах Нової української школи проблема розвитку творчої активності учнів початкової школи набуває особливої актуальності, оскільки є невід'ємною частиною їх інтелектуального та духовного становлення. Саме в молодшому шкільному віці формуються основи креативного мислення, самостійності у прийнятті рішень та вміння знаходити нестандартні шляхи вирішення завдань [1, 54].

Вибір медіазасобів, як дієвого інструменту для розвитку творчої активності обумовлений тим, що діти покоління альфа є візуалами і схильні пізнавати світ саме через засоби медіа. Наочність, емоційна насиченість та інтерактивність надають широкі можливості для заохочення пізнавального інтересу і творчої діяльності молодших школярів. Використання відеоматеріалів, інтерактивних презентацій, освітніх платформ, мультимедійних ресурсів допомагає дітям опановувати навички аналізу інформації, формулювання власної думки та створення нових продуктів на основі отриманих знань.

Дослідження медіазасобів як засобу розвитку творчої активності учнів початкової школи є актуальним та педагогічно обґрунтованим, оскільки відповідає викликам сучасного освітнього середовища і спрямоване на формування компетентної, ініціативної та творчої особистості.

Аналіз основних досліджень і публікацій. У сучасних умовах розвитку початкової освіти пи-

тання формування творчої активності молодших школярів набуває особливої ваги. Саме в цей період відбувається становлення базових основ креативного мислення, розвитку самостійності та здатності до ініціативної діяльності. Завдання сучасної освіти полягає у формуванні особистості, здатної не лише засвоювати інформацію, але й творчо застосовувати її на практиці.

Важливим є пошук ефективних шляхів використання медіазасобів для заохочення творчої активності учнів, формування їхньої медіаторчості через створення власних медіапродуктів, проектну діяльність та критичне сприйняття інформації. Це вимагає не лише технічного оснащення, а й зміни підготовки вчителів до роботи в умовах цифрового середовища.

Аналізуючи наукові праці, фокусуємо увагу на визначенні понять "медіаосвіта" та "медіазасіб". Розглядаючи дефініцію "медіаосвіта" вчена Н. Громова у своїй праці визначила її як діяльнісний процес розвитку та саморозвитку особистості із застосуванням засобів масової комунікації [2, 121].

З акцентом на освітній процес поняття "медіаосвіта" визначають науковці Я. Падалко та О. Слаба. Їхня інтерпретація полягає у розумінні медіаосвіти як галузі освіти, спрямованої на формування у особистості знань та навичок у різних аспектах медіа, а також на усвідомлення їхнього впливу на людську свідомість. Основна мета медіаосвіти, за їхнім твердженням, полягає у розвитку критичного мислення та формуванні медіаграмотності, які сприяють не лише усвідомленому споживанню медійних продуктів, а й глибшому розумінню того, як ці продукти впливають на психологію людей, котрим вони адресовані. Критичний розгляд медійного контенту потребує розвитку аналітичного мислення та вміння відрізнити факти від суб'єктивних оцінок, перевіряти достовірність джерел інформації, розпізнавати маніпулятивні техніки та приховані меседжі тощо [8, 297].

Основними завданнями медіаосвіти є:

- розвиток аналітичного мислення щодо ролі та функціонування медіа в соціумі;
- формування критичного ставлення до оцінки медіаповідомлень;

- навчання навичкам сприйняття, інтерпретації, аналізу, оцінювання медіатекстів;
- оволодіння технічними засобами мас-медіа;
- сприяння творчій самореалізації особистості засобами медіа [11, 716–717].

З поняттям “медіаосвіта” тісно пов’язаний термін “медіазасіб”, який слугує інструментом для реалізації завдань медіаосвіти на практиці. Медіазасоби виступають як каналами передачі інформації, так і ресурсами, що сприяють розвитку критичного мислення, навичок аналізу, інтерпретації та створення власного медіаконтенту. До них належать друковані видання, телебачення, радіо, інтернет-платформи, соціальні мережі та інші цифрові ресурси, що використовуються у навчальних цілях. Завдяки медіазасобам учні вчать свідомо сприймати інформацію, оцінювати її достовірність і відповідально діяти в медіапросторі.

Вчені І. Гуріненко, Г. Онкович, І. Сахневич, Т. Хижняк та інші, визначають медіазасоби як ефективні інструменти для формування медіанавичок у школярів. Г. Онкович, аналізуючи значення медіазасобів у навчально-виховному процесі, розробила їх соціально-педагогічну класифікацію, викремивши шість груп: за типом ключового медіа-ресурсу (преса, радіо, телебачення, кіно, відео, комп’ютерні мережі); за каналом передачі інформації (аудіо, відео, аудіовізуальні, текстові, графічні); за форматом використання (індивідуальне, групове, масове тощо); за змістовим наповненням і напрямками соціалізації (політичні, морально-виховні, естетичні та ін.); залежно від функцій і цілей застосування (освітні, комунікаційні, розважальні, соціального управління); а також з урахуванням впливу на особистість (розвиток світогляду, самовиховання, соціалізація) [7].

Науковці С. Дубовик та А. Готмар у своїй праці розкривають важливість медіапродуктів у сфері освіти, наводячи приклади їх застосування (навчальна онлайн-гра “Медіазнайко”, створення коміксів, вікторин та ін.) для їхнього використання у роботі з молодшими школярами [4, 173].

Активне використання медіазасобів та створення медіапродуктів в початковій школі досліджували вчені Н. Кушнір, Т. Прибора (застосування медіазасобів) [6], О. Раковська, Н. Семеній (використання медіапродуктів на уроці “ЯДС”) [10], А. Єфіменко, О. Ішутіна (використання медіатекстів на уроках мовнолітературної освітньої галузі) [5], К. Пономарьова (робота з медіапродуктами на уроках української мови) [9], Д. Сусанті, Н. Султоноврохма, С.Д. Пурвітасарі (застосування медіа для вивчення природничих наук) [12].

Ці дослідження свідчать, що використання медіазасобів у навчальному процесі в початковій школі є ефективним засобом для розвитку критичного мислення учнів та стимулювання їхньої творчої активності.

Формування творчої активності молодших школярів є предметом досліджень таких науковців, як Ю. Бондар, Ю. Дворник, А. Король, К. Петльована. Зокрема, Ю. Дворник визначає творчу активність учнів як складне особистісне явище й інтегративну характеристику, яка формується в процесі здійснення творчої діяльності. Вона виявляється через пізнавальні потреби та інтереси, супроводжується емоційним піднесенням і демонструється у нестандартному підході до розв’язання завдань. Водночас творча активність постає як прагнення особистості до самореалізації через розкриття власного творчого потенціалу [3, 11].

Прояв творчої активності багато в чому залежить від ретельної підготовки та роботи вчителя. На нашу думку, сучасні медіазасоби можуть стати тим інструментом, який сприятиме її розвитку та продемонструє широкі можливості для самовираження учнів. Використання сучасних медіазасобів у навчальному процесі стимулює пізнавальний інтерес, активізує творчу уяву, розвиває навички критичного мислення й мотивує до самостійного пошуку та творчого осмислення інформації. Завдяки цьому створюються умови для розкриття індивідуального потенціалу кожного учня та розвитку його креативних здібностей в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Мета статті – розкрити значення медіазасобів як інструменту формування творчої активності учнів початкової школи, визначити особливості їхнього ефективного впровадження у навчальний процес.

Виклад основного матеріалу. У сучасному світі, де діти з раннього віку контактують із телебаченням, смартфонами, соціальними мережами та різноманітними додатками, важливо не лише навчити їх безпечному користуванню здобутками технічного прогресу, а й розвивати навички аналізу споживчого контенту, навчити створювати власні медіапродукти, що є проявом творчої активності учнів.

У контексті останнього, медіазасоби виступають важливим інструментом формування творчої активності молодших школярів, сприяючи розвитку уяви, самовираження, ініціативності, а також навичок працювати як індивідуально, так і в команді.

Науковці С. Дубовик та А. Готмар звертають увагу на те, що впродовж останніх років засоби масової комунікації стають потужним інструментом формування світогляду людей, впливають на громадську думку та сприяють глобальним процесам, що динамічно трансформують соціальне середовище [4, 171].

Використання медіазасобів у початковій школі перестало бути лише способом урізноманітнити урок. Воно перетворилося на потужний інструмент, який змінює пасивного слухача на активного творця. У віці 6–10 років діти найкраще засвоюють інформацію через візуальне сприйняття та прак-

МЕДІАЗАСОБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

тичну діяльність, тому медіа виступають ідеальним засобом для їхньої самореалізації.

К. Пономарьова поділяє медіазасоби на візуальні медіа (малюнки, фотографії, комікси, колажі, книги, журнали, газети), аудіальні медіа (звукзаписи, радіо), аудіовізуальні медіа (телевізійні програми, анімаційні фільми, кінофільми), інтернет-ресурси (комп'ютерні ігри, інформаційні платформи для дітей), а також рекламу у друкованих виданнях, на радіо та телебаченні [9, 81].

Залучення медіазасобів у навчальний процес, створення медіапродуктів під час виконання творчих завдань і проєктів (такі як комікси, плакати,

брошури, аудіозаписи, прості відео тощо) сприяє не лише розвитку технічних навичок, а й стимулює творчу активність, перетворюючи медіа на потужний засіб самовираження.

Медіазасоби роблять навчання по-справжньому живим. Коли дитина розуміє, що її ідея може втілитися у вигляді реального відео, коміксу або цифрового зображення, її внутрішня мотивація багаторазово посилюється. Для формування творчої активності важливо переходити від споживання контенту до його створення. Це стає основою творчої діяльності, яка супроводжуватиме дитину протягом усього життя.

Таблиця 1

Завдання для стимулювання творчої активності у процесі освоєння соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

<i>Медіазасіб</i>	<i>Мета</i>	<i>Примітка</i>
Відеозапис “Корисні властивості мого улюбленого продукту”	Розвиток творчого мислення, мовленнєвої компетентності та здатності до командної роботи, формування творчої активності.	Пошук інформації про вітаміни та продукти, в яких вони містяться. Запис відео про свій улюблений продукт та його корисні властивості.
Інфографіка “Розпорядок дня”	Розвиток навичок самоорганізації, творчої активності та здатності подавати інформацію в стислій наочній формі.	Створення інфографіки за темою “Розпорядок дня” після проведення обговорення стосовно особливостей її реалізації.
Комікс “Бережи шкіру”	Розвиток творчої уяви, критичного мислення, вміння аналізувати ситуації та працювати в парах, систематизувати та аналізувати матеріал, проявляти творчу активність під час роботи з коміксом.	Створення коміксу на основі шаблону, запропонованого вчителем.
Хмара слів “Організм людини”	Формування творчої активності, колективної творчості та необхідних навичок роботи з цифровими технологіями.	Учні аналізують приклади хмар слів, після чого самостійно створюють власні проєкти на тему “Організм людини” за допомогою програми WordArt.
Цифровий сторітелінг “Безпека вдома”	Розвиток креативності, самостійності, алгоритмічного мислення, навичок генерування оригінальних ідей і вираження через тексти та візуальні образи.	Створення розповіді у вигляді коміксів або відеозаписів, використовуючи онлайн-сервіс Canva.

Ці завдання ілюструють, як медіазасоби перетворюють стандартні уроки на креативний процес, у якому учні не лише набувають знань, а й створюють власну продукцію. Ефективне впровадження таких підходів вимагає уваги до можливих

викликів, пов'язаних із безпекою, підготовкою та доступністю ресурсів. Нижче наведено таблицю з основними труднощами, що виникають під час впровадження медіа засобів, та пропонованими способами їх вирішення.

Таблиця 2

Труднощі застосування медіазасобів та шляхи їх подолання

<i>Труднощі застосування медіазасобів</i>	<i>Шляхи подолання труднощів</i>
При неправильному використанні можливі ризики для постави та зору.	Дотримання санітарно-гігієнічних норм. Використання проєкторів чи великих екранів для групового перегляду, чергуючи їх із традиційною формою навчання.
Невідповідність обраних засобів віковим чи індивідуальним особливостям учнів.	Вибір медіазасобів адаптованих до віку та потреб учнів.

МЕДІАЗАСОБИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Продовження таблиці 2

<i>Труднощі застосування медіазасобів</i>	<i>Шляхи подолання труднощів</i>
Брак у вчителів медіаграмотності та навичок ефективного застосування медіа на уроках.	Підвищення кваліфікації вчителів через тренінги та вебінари з медіа дидактики, акцентуючи увагу на практичному застосуванні.
Відсутність необхідного обладнання чи доступу до інтернету.	Налагодження технічного забезпечення класу.
Вільний доступ до небажаного або недостовірного контенту.	Використання під час занять перевірених сайтів, програм, додатків, журналів тощо. Навчати учнів критично оцінювати інформацію.

Висновки. Медіазасоби в сучасній початковій школі виконують не лише роль джерела інформації, але й стають потужним інструментом розвитку творчої активності учнів. Їх використання сприяє формуванню критичного мислення, розширює можливості для самовираження та створює умови для інтерактивної взаємодії. Завдяки використанню медіа діти навчаються аналізувати, інтерпретувати та творчо переосмислювати отримані знання, що підвищує їхню навчальну мотивацію та формує стійкий інтерес до пізнавальної діяльності.

Таким чином, інтеграція медіазасобів у навчальний процес початкової школи є важливим чинником розвитку особистості молодшого школяра. Вона дозволяє гармонійно поєднувати освітні завдання з творчим самовираженням, сприяє формуванню навичок співпраці та відкриває нові можливості для провадження інноваційних підходів до навчання.

Медіазасоби відіграють значну роль у формуванні творчої активності учнів початкової школи, перетворюючи пасивне сприйняття інформації на активну та продуктивну роботу. У перспективі необхідно звернути увагу на вивчення міжнародного досвіду використання медіазасобів із метою пошуку універсальних та унікальних підходів до розвитку творчого потенціалу молодших школярів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонова О. Навчально-методичний посібник “Нова українська школа: дидактичні основи формування медіаграмотності в учнів початкової школи” для педагогів працівників. Київ : Генеза, 2020. 96 с.
2. Громова Н. Формування медіа компетентності майбутнього вчителя-словесника в курсі “Методика навчання української мови”. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2020. № 8 (102). С. 119–130, С. 121.
3. Дворник Ю.Ф. Формування творчої активності молодших школярів як психолого-педагогічна проблема. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*. 2020. № 1. С. 9–16.
4. Дубовик С., Готмар А. Формування в молодших школярів умінь створювати медіапродукти. *Молодий вчений*. 2021. № 2. С. 171–175.
5. Єфіменко А., Ішутіна О. Робота з медіатекстом на уроках мовнолітературної освітньої галузі як метод фор-

мування медіаграмотності молодших школярів. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Слов’янськ : ДНПУ, 2021. Вип. 14 (1). С. 125–132.

6. Кушнір Н.М., Прибора Т.О. Застосування медіазасобів в освітньому процесі початкової школи. *The III International Scientific and Practical Conference “Innovative methods in education, science and business: challenges and opportunities”*, September 16–18, 2024. С. 119–122.

7. Онкович Г. Медіаосвіта: програма навчального курсу для студентів вищих навчальних закладів. Київ : ІВО НАПН України, 2010. 24 с. URL: <https://edu.of.ru/attach/17/82979.doc>.

8. Падалко Я., Слаба О. Значення медіаосвіти та медіаграмотності у сучасному суспільстві. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 61, том 2, 2023. С. 295–299.

9. Пономарьова К.І. Робота з медіапродуктами у процесі навчання української мови в початковій школі. *Development of modern technologies and scientific potential of the world: coll. of scientific papers “ΛΟΓΟΣ” with materials of the International scientific-practical conf. (London, July 29)*. London, Great Britain: NGO European Scientific Platform, 2019. Vol (4). pp. 80–84. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/716960/> (дата звернення 06.08.2024).

10. Раковська О.Г., Семеній Н.О. Медіапродукти як невід’ємна складова інтегрованого курсу “ЯДС” у початковій школі. *Збірник наукових праць. Мозаїка початкової освіти*. 2025. Вип. 2. С. 222–226.

11. Сидоренко Я.І. Використання медіаосвітніх технологій у новій українській школі. *Інноваційні практики наукової освіти: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. С. 715–721.

12. Susanti D.A., Sulthonrohmah N., Purwitasari E. D. The Effectiveness of Using Canva Application as A Science Learning Media in Elementary Schools. *BASICA*, 2025. Vol. 4, No. 2. pp. 89–100.

REFERENCES

1. Antonova, O. (2020). Navchalno-metodychnyi posibnyk “Nova ukrainska shkola: dydaktychni osnovy formuvannya mediahramotnosti v uchniv pochatkovoї shkoly” dlia pedahoh. pratsivnykiv [Educational and methodological manual “New Ukrainian School: Didactic Foundations of the Formation of Media Literacy in Primary School Students” for teachers]. Kyiv, 96 p. [in Ukrainian].
2. Bondar, Yu.V. (2020). Formuvannya media kompetentnosti maibutnoho vchytelia-slovesnyka v kursy “Metodyka navchannya ukrainskoї movy” [Formation of creative activity

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО НАВЧАННЯ АЛГОРИТМІЗАЦІЇ

of younger schoolchildren by means of interactive technologies]. *Scientific notes of the Mykhailo Kotsiubynsky State Pedagogical University. Series: Pedagogy and Psychology*. Vol. 61. pp. 9–13. [in Ukrainian].

3. Dvornyk, Yu.F. (2020). Formuvannya tvorchoi aktyvnosti molodshykh shkoliariv yak psikhologo-pedahohichna problema [Formation of creative activity of younger schoolchildren as a psychological and pedagogical problem]. *Scientific notes of the M. Gogol State Pedagogical University. Psychological and pedagogical sciences*. No. 1, pp. 9–16. [in Ukrainian].

4. Dubovik, S. & Gotmar, A. (2021). Formuvannya v molodshykh shkoliariv umin stvoriuvaty mediaprodukty [Formation of the ability of younger schoolchildren to create media products]. *Young scientist*. No. 2, pp. 171–175. [in Ukrainian].

5. Efimenko, A. & Ishutina, O. (2021). Robota z media-tekstom na urokakh movnoliteraturnoi osvnoi haluzi yak metod formuvannya mediahramotnosti molodshykh shkoliariv [Working with media text in the lessons of the language and literature educational branch as a method of forming media literacy of younger schoolchildren]. *Teacher professionalism: theoretical and methodological aspects*. Slavyansk. Vol. 14 (1). pp. 125–132. [in Ukrainian].

6. Kushnir, N.M. & Prybora, T.O. (2024). Zastosuvannya mediazasobiv v osvitnomuprotsesi pochatkovoї shkoly [The use of media in the educational process of primary school]. *The III International Scientific and Practical Conference "Innovative methods in education, science and business: challenges and opportunities"*, September 16–18, pp. 119–122. [in Ukrainian].

7. Onkovych, H. (2010). Mediaosvita: prohrama navchalnoho kursu dlia studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv [Media Education: A Training Course Programme for Students of Higher Education Institutions]. Kyiv, 24 p. Available at: <https://edu.of.ru/attach/17/82979.doc>. [in Ukrainian].

8. Padalko, Y. & Slaba, O. (2023). Znachennia media-osvity ta mediahramotnosti u suchasnomu suspilstvi [The importance of media education and media literacy in modern society]. *Current issues in the humanities*. Issue 61, Vol. 2, pp. 295–299. [in Ukrainian].

9. Ponomareva, K.I. (2019). Robota z mediaproduktamy u protsesi navchannia ukrainskoi movy v pochatkovii shkoli [Working with media products in the process of teaching the Ukrainian language in primary school]. *Development of modern technologies and scientific potential of the world: coll. of scientific papers "ΑΙΟΓΟΣ" with materials of the International scientific-practical conf. (London, July 29)*. London, Great Britain: NGO European Scientific Platform. Vol (4). pp. 80–84. Available at: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/716960/> [in Ukrainian].

10. Rakovska, O.G. & Semenii, N.O. (2025). Mediaprodukty yak nevidiemna skladova intehrovanoho kursu "IaDS" u pochatkovii shkoli [Media products as an integral part of the integrated course "YADS" in primary school]. *Collection of scientific papers. Mosaic of primary education*. Vol. 2. pp. 222–226. [in Ukrainian].

11. Sydorenko, Ya.I. (2023). Vykorystannia mediaosvitnikh tekhnolohii u novii ukrainskii shkoli [The use of media educational technologies in the new Ukrainian school]. *Innovative practices of scientific education: materials of the III All-Ukrainian scientific and practical conference*. Kyiv : Institute of Gifted Children of the National Academy of Sciences of Ukraine. pp. 715–721. [in Ukrainian].

12. Susanti, D.A., Sulonurohmah, N. & Purwitasari, E.D. (2025). The Effectiveness of Using Canva Application as A Science Learning Media in Elementary Schools. *BASICA*. Vol. 4, No. 2, pp. 89–100. [in English].

Стаття надійшла до редакції: 13.03.2026

Прийнято до друку: 18.05.2026

Опубліковано: 29.05.2026

УДК 378.147:373.3.011.3-051:004.021

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.358063>

Іван Васи́ликів, кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9220-1736>

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО НАВЧАННЯ АЛГОРИТМІЗАЦІЇ

У статті здійснено теоретичне обґрунтування компетентнісного підходу в підготовці майбутніх учителів початкової школи до навчання алгоритмізації. Актуальність теми зумовлена вимогами Державного стандарту початкової освіти, оновленням змісту інформатичної освітньої галузі, потребою формування в молодших школярів алгоритмічного мислення, умінь діяти за інструкцією, аналізувати послідовність дій, створювати й перевіряти прості алгоритми, а також зростанням ролі візуального програмування в сучасній початковій школі. З'ясовано сутність компетентнісного підходу як методологічної основи професійної підготовки педагога, орієнтованої не лише на засвоєння знань, а й на формування здатності діяти в реальних педагогічних ситуаціях. Визначено компоненти готовності майбутнього вчителя до навчання алгоритмізації: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та рефлексивно-оцінний. Обґрунтовано, що ефективна підготовка майбутніх учителів початкової школи передбачає інтеграцію психолого-педагогічної, методичної та цифрової підготовки, використання практико-орієнтованих завдань, дидактичних ігор, вправ unplugged, засобів Scratch та інших середовищ візуального програмування. Окреслено методичні умови реалізації компетентнісного підходу: моделювання уроків інформатики,